15e JAARGANG. CURAÇAO DEN, 29sten OCTOBER 1898. No. 774

# AMIGOE DI CURAÇAO

## WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2, — met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2, — pa tres luna pagar pa dilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20.

Curaçao, 28 October.

## De belasting-ontwerpen.

———o———

Ons hoofdartikel der vorige week heeft, 't was te verwachten, tegenspraak verwekt. Althans *El Imparcial*, van meening verschillend met de *Amigoe di Curaçao*, acht zich verplicht de zaak opnieuw ter hand te nemen en eenige punten in haar artikel van 14 October helderder voor te stellen. Dat betoog nu hebben wij gaarne gevolgd, maar wij bekennen 't eerlijk, het heeft ons niet tot andere inzichten gebracht. Wel bleek hierbij, dat zoowel *El Imparcial* als de *Amigoe di Curaçao* eenzelfde doel, Curaçao's welzijn, voor oogen staat; van de wegen, welke daarheen voeren, meent echter *El Imparcial* dezen, de *Amigoe di Curaçao* genen den kortsten en zekersten.

Wij hebben in ons artikel van 21 October gesproken van *bescherming* der sigaretten-industrie, steunende op een gedeelte der toelichting van het belasting-ontwerp, welk gedeelte *El Imparcial* aanhaalt en wij hier thans laten volgen :

Bij eene vroegere gelegenheid werd reeds door hem (den ondergeteekende) een verhoogd invoerrecht op alle tabak voorgesteld.—Hij meent echter die verhooging thans tot sigaren en sigaretten te moeten beperken.— Immers in den laatsten tijd, vooral sedert den ongunstigen binnenlandschen toestand van Cuba, is eene nieuwe industrie hier opgekomen, of liever is eene oude Curaçaosche industrie herrezen : de sigaren- en vooral de sigarettenfabriceering.

Nu schijnt het den ondergeteekende, voorzeker tegenwoordig, niet oorbaar de ontwikkeling eener dusdanige industrie, in wier toekomst niet zonder grond vertrouwen mag worden gesteld, door fiscale maatregelen te bemoeilijken.

Tegen de eventueel te maken opmerking, dat tot dat einde onthouding van het verhoogen der rechten op ongekerfde en onbewerkte tabak voldoende zou zijn, dient aangemerkt, dat voor de sigarettenfabriceering reeds bewerkte en gekerfde tabak wordt gebruikt, en zoodanig wordt ingevoerd.

Na bovenstaande aanhaling schrijft *El Imparcial :*

No creemos que en la mente de nuestro primer Magistrado haya cruzado la idea de proyectar un arancel proteccionista, sino simplemente nivelar el presupuesto sin poner trabas á la nueva industria de cigarros y cigarrillos, según se deprende de sus palabras.

Es muy natural que deseemos la prosperidad de las fábricas de cigarrillos, pero no creemos justo poner trabas á un ramo tan importante del comercio como es la importación y venta de cigarrillos de la Habana. *Sería matar una industria en beneficio de otra.*

Zoo wij dus goed lezen en de bewijsvoering, die volgt, overwegen, dan wraakt *El Imparcial* ons woord *bescherming*. Ons dunkt zonder reden. Voor het oogenblik laten wij buiten debat, of met de aangehaalde woorden der toelichting in de hand kan bewezen worden, dat de wetsontwerper *proteccionist* is dan wel *freetrader*; wel echter meenen wij te kunnen volhouden uit kracht dierzelfde woorden, dat de wetgever hier wel degelijk de bescherming der sigaretten-industrie op 't oog heeft gehad.

Het schijnt hem, "voorzeker tegenwoordig, niet oorbaar de ontwikkeling eener dusdanige industrie, in wier toekomst niet zonder grond vertrouwen mag worden gesteld, door fiscale maatregelen te bemoeilijken."

En nog ten overvloede om toch maar te voorkomen, dat de sigaretten-industrie bij het heffen van belasting worde getroffen, wordt de tegenwerping der tegenstanders van het ingediende ontwerp bij voorbaat weerlegd : "tegen de eventueel te maken opmerking, dat tot dat einde onthouding van het verhoogen der rechten op ongekerfde en onbewerkte tabak voldoende zou zijn, dient aangemerkt, dat voor de sigaretten-fabriceering reeds bewerkte en gekerfde tabak wordt gebruikt, en zoodanig wordt ingevoerd."

Wat kan met deze woorden toch anders bedoeld zijn dan bevoorrechting der sigaretten-industrie boven andere, dan het uitsluiten dier nijverheid van alle belastingwetten, met één woord, dan *bescherming* der opkomende industrie ! 't Is waar, er staat niet met ronde woorden: Met de beperkingen in dit ontwerp voorgesteld bedoelen wij de sigaretten-industrie te *beschermen;* echter onzes inziens wordt uit de woorden zelven des wetgevers de bedoeling maar al te goed begrepen, zonder dat hij noodig had zijne meening in duidelijker termen te verklaren. Het *feit* der bescherming dus, meenen wij, kunnen wij hier vaststellen.

Het ontwerp aldus beschouwd zeggen ook wij met *El Imparcial* : *Sería matar una industria en beneficio de otra.* Zeker ; en waarom ? Omdat door de voorgestelde belastingwet de nieuwe industrie in staat wordt gesteld de ingevoerde Habana-sigaretten, die voor uitvoer bestemd zijn, ten bate van het algemeen welzijn te verdringen. Zullen daardoor de transito-handelaren in dat artikel zooveel nadeel lijden ? Wij gelooven van neen, en wij meenen dit reeds de vorige week duidelijk genoeg uiteengezet te hebben. Immers, de in Venezuela zoo gewilde Habana-sigaretten kunnen hier evengoed vervaardigd worden als elders, wat reeds door het feit bewezen is, en behoeven dus niet ingevoerd te worden; het is slechts zaak, dat de vervaardigers zorgen daarvoor goede Habana-tabak te gebruiken, die natuurlijk hier ingevoerd moet worden : in dit geval kunnen de Curaçaosche fabrieken den handelaren Habana - sigaretten van *dezelfde* qualiteit tegen *dezelfden*, misschien nog wel tegen minderen prijs aanbieden. Overigens is het niet aan te nemen, dat bij invoer elders de Habana-sigaretten geweigerd zullen worden juist omdat ze te Curaçao vervaardgid zijn, aangenomen dat zij de qualiteiten eener Habana-sigarette hebben : voor dit laatste nu zal de concurrentie zorgdragen.

*El Imparcial* wijst ons op de consequenties van het systeem, dat wij verdedigen :

Si se adoptara en la colonia el sistema proteccionista, lo que esperamos no sucederá, no sería equitativo que se limitase únicamente á favorecer las fábricas de cigarrillos si no que extendiese sus alas protectoras á todas las demás industrias de la [illegible].

Los sastres, los zapateros, los ebanistas etc. etc., tienen el mismo derecho á la protección del gobierno, que los fabricantes de cigarrillos.

Wij hebben die consequenties voorzien en waarlijk, zij hebben ons allerminst kunnen bewegen om het beginsel op te geven. Integendeel, zij brachten ons er toe om nog krachtiger daaraan vast te houden, te meer nu wij zien, hoe door den onbelasten invoer van artikelen, die eigen industrie kan opleveren, vele werkkrachten in de kolonie ongebruikt blijven ; en hiervan is armoede en malaise het onvermijdelijk gevolg.

Men zegge toch niet: door het protectionisme stijgen de prijzen der artikelen, waarvan de invoer belemmerd wordt. Alsof de concurrentie in de eigen producten daartegen niet waken zal, alsof er niet een zekere wedijver onder eigen fabrikanten zal ontstaan om het beste, het voor-

---

### FEUILLETON.

## UN PELUKERO.

———o———

*Sigimentoe.*

Es kaptein a spanta pa es palabranan ai i el a bira bleek. Ma e kaptein a keda ketoe i haci pa hende no comprendé i asina Adolf koe tabata gusta tantoe di papia no por a risca bolbé coeminza papia.

Ora koe es kaptein a lamanta for di stoel é tabata mira na toer camina. El a saca su portamoneda i cohé un placa di oro. El a ponéle den manoe di Adolf i dici : "Es aki ta pa bo. Lo bo kier haci mi un fabor ?"

"Coe gustoe!" Adolf a respondé, pasobra regalo asina é no sâ haja.

"Lo bo kier," e kaptein a sigi papia, "majan ora bo ta bai na condesa Wagenheim mi ta doena bo un carta, bo hiba pa mi ? Ma bo mester doené na e criar Mina coe masjar cuidao i bisé ta pa condesa Amalia. Mi ta spera, koe lo bo trata coe masjar prudencia. Bo ta parcé un hoben inteligente, koe hende por confia riba bo. Lo mi ta muy agradecido na bo, i lo mi no larga di doena bo un otro placa di oro, si bo cumpli bon coe bo encargo."

"Lo mi haci mi posibel, di sirbi bo coe mi poco forza na bo deseo," Adolf a respondé haciendo un compliment.

"Bo tin tempoe awé nochi pa bin toema e carta cerca mi ? of mehor bo por bini mainta tempran cerca mi, promé bo bai castiljo ?"

Si kaptein."

"Mi ta biba aki cerca, na skina di caya. Mi jama kaptein Lehmann. Puntra na hotel pa mi i nan lo trecé bo unbez cerca mi. Mi ta confia también riba bo silencio.".

Despues di es palabranan ai, es oficial a sali for di winkel.

Den es aventura aki Adolf a haja ocasion di papia coe su Ana. Naturalmente é tabata basta indiscreto di conta Ana toer kiko a pasa i é no a loebida di moenstra su kerida Ana e placa di oro koe el a haja pa regalo.

II

Kaptein Lehmann tabata un homber di su cuarenta anja i casi nunca el a corda di casa. E tabata jioe di un ambtenaar i el a bini universidad den anja 1813, hustamentoe den tempoe koe Friedrich Wilhelm III a haci un jamamentoe na pueblo, animando nan pa kita jugo di gobierno francés.

Lehmann a toema sirbisji como voluntario den un regimiento di Berlin, i el a distingié asina balente den es dos sigiente combatenan, koe nan a nombre oficial. Despues di gera é no tabatin gustoe mas pa sigi studia, ma el a keda soldá, i den sigiente anjanan el a bira kaptein. Nan a mandé na un di es regimientonan di Silezia i ai el a sinja conocé condesa Wagenheim. Un ciertoe dia kaptein Lehmann a sinti koe é tabata stima e condesa i poco despues el a comprendé koe e condesa también no tabata miré coe un wowo indiferente. Lehmann a bini coe algun luna di verlof den invierno sigiente na Berlin i varios bez é tabatin ocasion di contra coe Amalia. Ora koe invierno tabata na caba nan a resolvé di pertenecé na otro. Condesa Amalia tabata convencé koe su tanta koe ta un bon patriota, lo no tin nada contra su union coe un oficial respetá. Aki anto na Berlin, Lehmann a haja un respondi koe no tabatin nada agradabel den djé ma un nengamentoe absoluto di es condesa bieuw, koe for di tempoe di morto temprano di su esposo tin coestumber di haci toer cos e mes.

Té laat den di anochi es kaptein tabata skirbi e carta koe Adolf Busicke mester doena condesa Amalia pa medio di su criá. Den es carta ai é tabata declara koe, un coerazon na sanger é mester loebida riba Amalia, pasobra é no kier poné Amalia den desunion coe su tanta. E ta huré fieldad té na morto, enfin, lo é ta, manera es hendenan koe ta stima tras di lomba.

Su manecé, tempran na ora, Busicke a bini i el a ricibi e carta i el a bai. Despues di un ora i mei el a bolbé. El a doena es criar e carta i despues el a bai haci su trabaonan di coestumber cerca e bieuw condesa Wagenheim. Ora é tabata bai Mina a doené un carta, un respondi di condesa Amalia i pidié di doena kaptein Lehmann. Ma no solamente e carta Mina a doené ma también un ducado como un regalo di es hoben condesa.

Un ducado ta mitar noema di es placa di oro, koe Lehmann a doené, ma dams semper ta doena regalo mas chikitoe. Hariendo Adolf a sali for di cas di condesa Wagenheim i hariendo el a drenta cuartoe di es kaptein koe tabata speré impaciente. Ora Lehmann a abri e carta i koe el a lezé, su cara tabata brilja di legria. El a bolbé doena Adolf un placa di oro, asina anto koe Adolf tabatin toer motiboe di ta contentoe coe su mes.

Pa no stop curso di nos historia, nos lo bisa aki den confianza, koe condesa Amalia tabata bisa den su carta, koe é no kier pa Lehmann loebida riba djé, ma koe lo é keda fiel né, koe nunca lo é stima un otro hende i koe lo é busca di toer manera, pa koe lo é bira su esposa, aunké lo é mester spera diez ó binti anja. En berdad

treffelijkste te leveren. En laat het zijn, dat de bedoelde prijzen iets hooger gaan, door den algemeenen welstand zullen ook bij den werkman grootere behoeften gevoeld en andere niet strikt noodzakelijke uitgaven gedaan worden, waarvan men zich onthoudt in benarde tijden, maar die nu komen ten bate van het algemeen welzijn en het verlies vergoeden, dat door het protectionisme zou kunnen geleden worden.

Wij voor ons zien dus voor de opkomende sigaretten-industrie en daardoor voor Curaçao in het algemeen voor het oogenblik het heil gelegen in de bescherming van het bedoelde artikel. Curaçao zal door het in praktijk brengen van het protectionisme het voetspoor volgen van Duitschland, Frankrijk, België en niet het allerminst van de Vereenigde Staten, die door het beschermen van eigen producten den buitenlander voordeelen onthoudt, welke rechtens toekomen aan de bewoners dier landen. Onze kolonie zal dan misschien nog een voorbeeld geven aan het moederland, dat zijn industrie ziet kwijnen en achteruitgaan, nu het Engeland volgt, waar wegens bijzondere omstandigheden de vrijhandel in het voordeel is.

Wat nu de belasting op paarden en rijtuigen aangaat, *El Imparcial*, ofschoon over het algemeen in dit punt met ons overeenstemmende, maakt daarbij nog de volgende bemerking:

Hay obreros que viven en el campo por para economía, y sostienen coches, que de todo tienen menos de lujo, para conducirlos diariamente á la ciudad. Hay familias, no acomodadas, que sus circunstancias los obligan á vivir en la ciudad apesar de que sus intereses están en el campo, ¿se puede considerar como lujo el coche, generalmente de segunda ó tercera mano, que usan?

Wij zouden daarop willen antwoorden, dat het voor zulke lieden goed begrepen economie zou zijn niet in een rijtuig maar te voet zich naar hunne dagelijksche bezigheden te begeven, en blijkt dit laatste wegens verren afstand of om andere omstandigheden onmogelijk, dat zij zich dan vervoermiddelen aanschaffen, die bij de wet uitgezonderd zijn. Wij denken hierbij aan de belastingwet voor rijtuigen in Holland van kracht, die zulke uitzonderingen toelaat.

Overigens met *El Imparcial* betreuren wij levendig, dat er wel belastingwetten worden voorgedragen maar in het huishouden van Staat weinig of geen bezuiniging wordt ingevoerd. Of liever klagen wij erover, dat in de Curaçaosche vette jaren niet gedacht is aan de magere, die volgen zouden. Dan, gedane zaken nemen geen keer. Hopen wij daarom, dat onze vroede vaderen omtrent de voorgestelde belastingwetten die beslissing nemen, waarvan de gevolgen voor Curaçao het voordeeligst en voor ons het minst drukkend zijn.

## NIEUWSBERICHTEN.

## CURACAO.

### Kerkelijke berichten.

Het is bekend, dat de parochiekerk te Santa Cruz op het eiland Aruba een der schoonste kerken van de Curaçaosche Missie is. Dit kerkgebouw is dezer dagen met een schoone polychromie, uitgevoerd door de leerlingen van het Jongensweeshuis te Santa Rosa, verrijkt.

Wanneer men de kerk binnentreedt, wordt aanstonds de aandacht getrokken door den hoogen triomfboog, die eenlijnig met het met gulden sterren bezaaide blanke gewelf de absis overheift. Als om de waardigheid dezer plaats aan te duiden boven die van het overige ruim des tempels schijnen de muren der absis opgetrokken uit fijne, zacht geelbruine steenblokken, totdat een zacht geel-groene en roode lijst haar bekroont.

Nog schenen deze muren te hard om in aanraking te komen met de heilige zaken door haar omsloten, daarom hangt ter hoogte der altaren een donker groene met artistieke bloemfiguren in getemperde kleuren bewerkte gordijn af, die het keurig gepolychromeerde hoofdaltaar in al zijn waarde doet uitkomen. Wat bijzonder in deze keurige muurschildering uitkomt, is de kunstsmaak, die de kleuren zoo wist te paren dat er verscheidenheid in de eenheid en eenheid in de verscheidenheid bewaard bleef.

De polychromie der R. K. kerk te Santa Cruz kan niet anders dan de gunstige reputatie van het R. K. Jongensweeshuis te Santa Rosa verhoogen.

### Havel.

Wegens de wijziging, welke in de route der *Merida* van de *Red D Line* kwam door het verongelukken der *Maracaibo*, kon de *Philadelphia* laatstleden Maandag niet naar New-York vertrekken, maar moest wachten tot de aankomst van de *Merida*. De *Philadelphia* vertrok nu Woensdag via La Guaira en Pto. Rico naar Amerika.

Zooals later bleek, was onze berichtgever verkeerd ingelicht, toen hij meldde dat de *Philadelphia* de vorige week bij haar vertrek naar Pto. Cabello en La Guaira aan den grond was geraakt. Het schip is dien dag zonder eenig ongeval de haven uitgestoomd.

***

Den 17den dezer maand kon het Bestuur de quarantaine-maatregelen voor schepen komende van San Juan, La Guaira en Pto. Cabello opheffen. Daar te Pto. Cabello wederom gevallen van pokziekte zich hebben voorgedaan, werden bij Gouvernements-beschikking van 24 dezer voor die stad de quarantaine-bepalingen opnieuw in werking gesteld.

### Posterij.

*Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:*

Luisa C. J. Boileur, Ths Fürst, J. H. Waters Gravenhorst, Virginia Martines, Engletina Muendt, Sofia Mateo, Noberto Pardo, Olievier Sodiana, Estéfana F. de Zamora.

### Leger.

Hr. Ms. korvet *Alkmaar* van Curaçao te Hellevoetsluis aangekomen, werd 6 Oct. aldaar buiten dienst gesteld en op 's Rijks werf in conservatie opgenomen. Bij onderzoek moet gebleken zijn, dat ketels en machines in goeden staat zijn, maar ze heeft een flinke vertimmering noodig.

### Politiezaken.

Naar men zegt, zou Zondagnacht in het huisje der waterleiding bij de Koningin Emma-brug te Otrabanda zijn ingebroken en eenig geld zijn ontvreemd.

### Entre Nous.

Het dames-gezelschap *Entre Nous* zal hoogstwaarschijnlijk aanstaanden Zaterdag 5 November een soirée litteraire-musicale geven ten voordeele der slachtoffers van den orkaan op de eilanden Saba, St. Eustatius en St. Martin.

—Ten voordeele derzelfde eilanden zullen ook de militairen van het garnizoen dezer dagen een uitvoering geven in *Theater Naar*. Wij hopen tot welslagen van dit plan, dat zeer velen hun naam zullen plaatsen op de lijst van hen, die wenschen tegenwoordig te zijn bij deze uitvoering.

### Aanbeveling.

In dit nummer komt voor het *Algemeen reglement van het Zieken- en Begrafenisfonds "Tot steun in nood,"* gevestigd te Curaçao. Wij bevelen de lezing dier statuten ten zeerste aan, overtuigd dat daarbij het nut en het voordeel van het fonds aan niemand zal ontgaan.

## Ingezonden Mededeelingen.



## NEDERLAND.

### Liberalisme en Vorstenhuis.

Met scherpe, schrijnende geeselslagen striemde de heer Troelstra in de Kamer het schuldige liberalisme.

Wel was de rede van het socialistisch Kamerlid een schrille wanklank tegen den vollen feestjubel der vorige weken.

"Het koningschap bezit den luister niet meer van weleer, toen er nog geen liberale partij bestond; het koningschap is door het liberalisme van zijn kracht en zelfstandigheid beroofd...." Met zijn scherpe stem en kort gebaar slingerde de afgevaardigde van Tietjerksteradeel zijn beschuldigingen het liberalisme tegen.

En daar stond de liberale partij tegenover haar *enfant terrible*:—nog voelden de Kamerleden de geestdrift, die voor de blonde Maagd van Oranje hunne harten doorstraalde; nog juichte in hen de liefde voor het Koningskind, dat als een hoogere verschijning hun had toegesproken tijdens de plechtigheid in de Nieuwe Kerk.

Maar het nuchter verstand vermocht tegen de vlijmende beschuldigingen van den heer Troelstra zeer weinig; het liberalisme erkent als de hoogste macht niet God maar den Staat, het leert, dat niet God de Koningen wijdt, maar dat de Staat ze aanneemt als zijne hoogste dienaren.

Wat de liberale Kamerleden den heer Troelstra antwoordden, raakte niet de rechte beschuldigingen tegen het liberale dogma.

Ze spraken tegen — en terecht — dat het volk in een roes van onnatuurlijke opwinding zijn Wilhelmina zou hebben toegejuicht. De heer Troelstra zal teleurstelling vinden, als hij op deze stemming des volks rekent. Waarachtige en warme liefde heerschte en heerscht er nog in de harten van het volk. Brutaal en cynisch beweren neemt deze niet weg. De oprechte genegenheid van het volk voor onze geliefde Koningin is niet "een vergulde pil" maar een vast en stevig bolwerk, waarop wij rekenen tegen de ondermijningen van de leer, die het koningschap tot dienaar verlaagt.

Geen der leden heeft op de principieele beschuldigingen van den heer Troelstra formeel geantwoord.

Moge het Christelijke volk van deze debatten leeren.

Dat uwe geestdrift voor onze geliefde Vorstin spruit uit een onnatuurlijke opwinding, zult gij loochenen met rechmatige verontwaardiging.

Ons Christelijk volk is Oranje een steun.

Niemand echter kan twee heeren dienen.

---

koe awor lo é bai Silezia, ma podisé koe hustamente aja kaptein Lehmann i aja mas ocasion di miré i papia coe né.

Es termino di diez ó binti anja pa nan casa, no tabata agradabel pa es Kaptein, ma den toer caso asina ta mehor koe nunca. El a warda es carta cuidadosamente den su sacoe i é tabata bai cas pa spera un segunda carta di Amalia, segun koe el a larga bisé.

Adolf Busicke a resolvé di gana su cuater regalo, esta, di bai busca senjor Von Göben i doené es kaartji di invitacion koe el a perdé. Busicke a haja sabi unbez unda V. Göben tabata biba. El a bai aja, ma e criá a bisé koe V. Göben a bai i té aki tres siman lo é bolbe.

Adolf no a bisa e criá, kiko é tabatin mester, ma el a bai desapuntá. No tabatin nada di regalo anto.

Ora el a jega winkel el a keda para di repiente i tabata mira na suela.

El a haja un idea grandioso.

### III.

Tabata anochi di dia 4 di Februari, sneuw tabata cai suave, tapando cajanan coe un tapijt moli, koe hende no por a tendé zona di sjers koe tabata bai na es castiljo.

Bentana di castiljo tabata manda un luz briljante. Den es castiljo ai tabata reuni esnan koe rey a combida na es balia di máscara.

For di un sjers, koe a caba di jega, a baha un turco bistir di seda berde coe un sabla dobiá koe tabata haci un bista masjar boenita; su cara tabata tapá coe un máscara di seda pretoe. El a drenta huntoe coe es otro combidadonan i mescos coe nan, el a entrega su tarheta. Es turco a presenta su tarheta di invitacion coe nomber di Von Göben i es portero a haci un compliment pé tè na suela.

Si, Busicke tabatin animo di asisti na es balia di máscara den castiljo real, bistir na un turco i bao di nomber di Von Göben.

Como jioe di Berlin, é no por a resisti na súplica pa asisti na un balia asina, koe solamente ta hendenan haltoe ta combidá.

Presentacion di su tarheta di invitacion a bai bon, no tin peligro anto. Adolf awor coe un coerazon ansiá, su wowonan anchoe abrí a bai den sala blanco, koe pa su luznan tabata parcé un paradys. Aki es animoso barbero a haja un poco miedoe, koe é no por a comprendé. Por tabata es suela fini koe apena é por a para riba, por tabata es luznan? por tabata es mil combidadonan koe mayor parti di nan tabata bistir elegantemente? Busicke a perdé toer confianza i é tabata contentoe ora el a haja un bentana pa é bai sinta.

(*Fin ta sigi*).

Het koningschap schragen tegelijk met het liberalisme is tegenspraak.

De Koningin eeren en liefhebben als een door God gewijd gezag en tevens het liberalisme steunen, dat deze Koningin tot een dienaresse verlaagt, is bouwen en afbreken terzelfdertijd.

Het liberalisme is in zijn gevolgtrekkingen door den heer Troelstra aan de Kamer tentoongesteld. Vele liberalen, die in dezen vorm hun leer niet kenden, mogen zien.

## BUITENLAND.

**Frankrijk.**—De *Nouvelliste de Lyon* schrijft het volgende :

"Is het waar, dat de ex-kapitein Dreyfus in de vrijmetselarij een hoogen graad voerde ?

Is het waar, dat, twee maanden vóór zijn veroordeeling, het Groot-Oosten, overtuigd van zijn schuld, aan alle loges van Frankrijk een vertrouwelijke circulaire heeft gezonden, waarin werd medegedeeld, dat Dreyfus uit de rij der "broeders" geschrapt was ?

Is het waar, dat Dreyfus op het oogenblik van zijn degradatie aan de aanwezige officieren en soldaten het maçonnieke "teeken van spijt" heeft gegeven, hetzelfde dat Brisson te zien gaf in de fameuze kamerzitting van den ten Juli ?

Is het waar, dat, ondanks Dreyfus' royement, het comité van het Groot-Oosten op aandringen van Brisson in April ll. aan de loges in de provincie last heeft gegeven stappen te doen ten gunste van Dreyfus ?

Wij maken hier van de vragenden vorm gebruik, zegt het blad, als van een eenvoudige rhetorische figuur. Want wij kunnen verklaren, dat al deze feiten juist zijn en dat men aan het ministerie van oorlog een duplicaat bezit van de maçonische circulaire van 1894, waardoor Dreyfus als schuldig aan landverraad werd geroyeerd en een van die van '98 waarbij de "broeders" worden uitgenoodigd om ten gunste der revisie te ken".

De club van Paul Deroulède hield in de *Salle Guyenet, avenue de la Grande Armée* te Parijs een patriotische meeting. Déroulède noemde den minister-president Brisson een sectaris. "Dreyfus aanhangen, is het vaderland afzweren !" riep hij uit. "Als er een revolutie uitbarstte, zou Clemenceau een hoofd kleiner gemaakt worden. Het leger moet dappere lieden vinden, om mede op te trekken, als het uitrukt tot verdediging van Frankrijk, dat aan het buitenland is verkocht. Indien Dreyfus in Frankrijk terugkomt, zal men hem van kant maken." De vergadering nam een voorstel aan, om den Patriottenbond te reconstitueeren.

**Duitschland.** — De definitieve teraardebestelling van Bismarck's lijk zal waarschijnlijk in het najaar plaats hebben. Er wordt ijverig gewerkt aan het mausoleum, dat 27 meter lang wordt en 7 meter hoog, behalve den koepel, die het bekronen zal. De inwendige versiering zal later worden afgewerkt. Den 9den October werd te Wiesbaden een standbeeld van den staatsman onthuld.

**Oostenrijk.** — Keizer Frans Jozef heeft een dankbetuiging aan zijn volk gericht, luidende :

Aan mijn volken ! De zwaarste en gruwzaamste beproeving heeft mij en mijn huis getroffen. Mijn vrouw, het sieraad van mijn troon, de trouwe lotgenoote, die in de moeilijkste uren van mijn leven mijn troost en steun was, aan wie ik meer verloren heb dan ik uit kan spreken, is niet meer. Een ontzettend noodlot heeft haar aan mij en mijn volken ontrukt. Een moordenaarshand, het werktuig van het waanzinnigste fanatisme, dat de vernietiging van de bestaande maatschappelijke orde zich ten doel gesteld heeft, heeft zich tegen de edelste der vrouwen opgeheven en in blinde, doelloze haat het hart getroffen dat geen haat gekend en slechts voor het goede geklopt heeft.

Te midden van de grenzenlooze smart, die mij en mijn huis heeft getroffen, tegenover de ongehoorde daad, welke de heele beschaafde wereld ontzet heeft, komen de stemmen van mijn beminde volkeren troostend tot mijn hart. Terwijl ik mij deemoedig buig voor de goddelijke beschikking, die zulk een zwaar en onbegrijpelijk leed voor mij voorbeschikt heeft, moet ik de Voorzienigheid danken voor het hooge goede, dat mij is gebleven ; voor de trouw en liefde van millioenen, die in de uren van mijn lijden mij en de mijnen omgeven. Op duizenderlei wijzen van verre en van nabij, van hoogen laaggeplaatsten, heeft zich de smart en de rouw om de in Gode zalige keizerin en koningin geuit.

In aandoenlijke harmonie luidt de klacht van allen over mijn onmetelijk verlies, als getrouwe echo van al wat mijn ziel beweegt. Zooals ik tot mijn laatste stonde de herinnering aan mijn teerbeminde gemalin zal heilig houden, zoo blijft ook de dankbaarheid en de vereering mijner volken een onvergankelijk gedenkteeken voor alle tijden haar opgericht. Uit de diepte mijns bekommerden harten dank ik allen voor het nieuwe pand van volkomen deelneming. Wanneer ook de feestklanken, welke dit jaar begeleiden zouden, moeten verstommen, toch blijft mij de herinnering aan de tallooze bewijzen van aanhankelijkheid en warm medegevoel, de meest kostbare gave, die mij kon gebracht worden.

Het tezelfder tijd dragen van dezelfde smart windt een nieuwen nauwen band om troon en vaderland. Uit de onwankelbare liefde van mijn volken schep ik niet alleen het versterkte gevoel van den plicht, de mij toegewezen zending te blijven vervullen, maar ook de hoop dat de volbrenging daarvan mij zal gelukken. Ik bid tot den Almachtige, die mij zwaar beproefd heeft, dat Hij mij de kracht geve datgene te vervullen, waartoe ik geroepen ben. Ik smeek, dat Hij mijne volken zegene en verlichte om den weg der liefde en eendracht te vinden, waarlangs zij gedijen en gelukkig kunnen worden.

Keizer Frans Jozef ontving een deputatie der stad Weenen, die den monarch de innigste deelneming der stad betuigde. Op de toespraak van den burgemeester dr. Lueger antwoordde de keizer: „Ik bedank de bevolking en de gemeente van Weenen voor de bewijzen van trouw uit geheel mijn hart. Bij den zwaren slag, die mij getroffen heeft, vind ik troost en leniging in het vertrouwen op God en in de trouw en liefde van mijn volk. Ik hoop kracht te vinden, om in de vervulling mijner plichten te kunnen volharden." Den burgemeester de hand reikend, verklaarde de keizer hoe diep hem de rouw en innige deelneming der Weener bevolking geroerd en getroffen had, en prees de toonbeeldige orde en rust der Weenenaars, met wie hij voelde een groote familie uit te maken.

**Spanje.** De heftige uitvallen van den graaf Almenas in de Cortes tegen de generaals, hebben in de pers een campagne verwekt nog heftiger dan in Frankrijk de Dreyfus-beroering. In Spanje is ze echter nog persoonlijker en het gevolg is, dat er dagelijks duels plaats hebben. Maar 't ergste is, dat er een dusdanige vijandschap dreigt te ontstaan tusschen de burgerij en het militairisme, dat er gevaar loopt voor de rust van het land en de veiligheid der dynastie. Men vreest, dat het leger, welks eer is vertrapt, de gelederen der Carlisten zal versterken, en niet zonder reden schijnt Don Carlos voor eenige weken te hebben verklaard geen daad te zullen stellen, vóór alle soldaten in het vaderland zouden teruggekeerd zijn.

— Admiraal Cervera is te Madrid aangekomen. De minister van Marine, diens vleugel-adjudanten in uniform, het personeel van het ministerie in civiel kostuum evenals hun chef, de kapiteins Eulate en Moreau, die over de te Santiago vernielde schepen het bevel hebben gevoerd, en tal van andere officieren waren aan het station aanwezig. Ongeveer 500 personen wachtten daarbuiten op de aankomst van den trein. Admiraal Cervera stapte uit zijn waggon. Met diepen ernst op het gelaat trad hij naar den minister van Marine en bracht dezen het militair saluut. „Ik ben tot beschikking van uwe excellentie," zeide hij „Ik zal de eer hebben nog vandaag mijn opwachting te komen maken aan het ministerie van Marine, zooals mijn plicht is." De admiraal omhelsde vervolgens al zijn ambtgenooten en wilde het station verlaten, maar de minister bood hem zijn equipage aan. Cervera wees dit aanbod hoffelijk van de hand en stapte in het rijtuig van den markies De Camillas. De commandanten en de officieren, die den admiraal vergezelden, brachten nu den minister het militair saluut en verlieten eveneens het station.

De koelheid, door de officieren van Cervera's eskader betoond tegenover den minister, wordt natuurlijk druk besproken. Overigens deed zich geen enkel incident voor terwijl de admiraal naar zijn villa reed dicht bij Madrid.

## ADVERTENTIEN.

# Reglement General

— DI —

SOCIEDAD PA MALOE I DERAMENTOE

"TOT STEUN IN NOOD"

("Pa yudanza den necesidad")

*establicí na Corsou, 1 di November 1898.*

**Art. 1.**

Obheto dje sociedad akí ta pa proporcioná n'esnan koe asegúranan, asistencia di dokter i remedi na caso di maloe, i fl. 50,— na caso di morto.

**Art. 2.**

Directiva o Agentenan dje sociedad akí, ta encargá coe suscrición di personanan koe ta deseá di asegúranan.

**Art. 3.**

Ningún persona coe edad más di 40 aña, por ta aceptá pa seguramentoe di morto, solamente pa caso di maloe.

**Art. 4.**

Contribución ta pa simán, según tarifa siguiente :

Persona koe tin menos di 40 aña, coe derechonan referí den Art. 1, ta pagá 25 cent ;

Esnan mencioná den Art. 3, o cualkié otro persona koe ta deseá di aseguré pa caso di maloe solamente, ta pagá 15 cent ; i

Familia, koe ta bibá den un mes cas, ta pagá 20 cent pa tata, 20 pa mama, i 10 pa cada yioe.

Na caso di morto di un yioe coe edad menos di 5 aña, lo ta entregá 25 florín.

**Art. 5.**

Contribución lo ta recohí pa medio di reciboe, cerca esnan koe ta bibá den stad. Esnan koe ta bibá na coenucoe ta obligá di pagá nan contribución na Directiva o n'e Agente designá.

**Art. 6.**

Contribución mester ta pagá adelantá na simán, o sea na loena o kwartaal.

**Art. 7.**

E persona koe debé 6 simán di contribución, ta perdé toer derecho, i sin ningún reclamo riba su contribucionnan pagá.

**Art. 8.**

Si un miembro ta comporté maloe, cuya comportación ta público i notorio, Directiva tin derecho di excluyé, i debolbé n'é mitar di lo ke el a contribuí. Tal resolución no por ta toemá, sino pa unanimidad di stem den un reunión di Directiva.

**Art. 9.**

Toer persona asegurá ta gozá di nan derecho correspondiente, despues di 8 dia di nan entrada o suscrición.

**Art. 10.**

Asistencia médica lo ta doená pa dos dokter, si ta posibel, un di Otrabanda, i otro di Punda, pa cada barrio respectivo. Di mes manera lo tin un Dentista pa caso di rancamentoe di djente, i també dos Botica pa entregamentoe di remedi.

**Art. 11.**

E suma correspondiente na caso di morto, lo ta entregá n'e interesado o interesadonan, tan pronto koe Directiva tin conocementoe berdadero dje caso.

Na caso di epidemia, i pa su consecuencia hopi moerimentoe, ta kedá na cargo di Directiva pa modificá e suma destiná pa deramentoe, na alcance di fondo koe lo tin na caha.

**Art. 12.**

Pidimentoe pa asegurá por ta rechazá pa Directiva.

**Art. 13.**

Na caso di suicidio, of homicidio ocasioná pa persecución, sea directa- o indirectamente, di parti dje interesado o interesadonan, esakinan ta perdé toer derecho riba e suma destiná pa deramentoe.

**Art. 14.**

Cada asegurado, na su entrada o aceptación como tal, ta hayá un ehemplar impreso di Reglement dje Sociedad akí, conteniendo ademas un bewijs di su aseguranza, pa cuyo ehemplar e mester pagá 25 cent.

**Art. 15.**

Na caso di trocamentoe di cas, e asegurado o aseguradonan ta obligá di participá esai na Directiva.

**Art. 16.**

Vigilancia pa extricto cumplimentoe dje Reglement akí, ta kedá na cargo di Directiva, koe ta consisti di Directornan-Instalador, asistí pa un Conseho di Vigilantes, compuesto di un President, un Secretario i tres Miembro. Esakinan ta bibá nomber di Comisario.

**Art. 17.**

Directiva no por tin na su poder más di fl. 200,— di Sociedad. Toer suma riba e cantidad estipulá aí, mester ta poní tan pronto posibel na Spaar- o Hypotheekbank dje isla 'ki.

**Art. 18.**

Na moerimentoe o salimentoe di un o más miembro di Directiva, esaki lo nombrá den su próxima reunión, otro na lugá.

**Art. 19.**

Además dje Reglement akí, cualkié otro resolución por ta toemá pa mayoria di stem den un reunión di Directiva.

**Art. 20.**

E Reglement akí ta drentá na vigor después di su sanción pa Gobernador di Corsou i di su publicación den un courant dje isla 'ki.

Aprobá i sancioná pa disposición gubernativa, dia 17 di Oktober 1898, N°. 629.

Instaladornan ta :

JOHAN H. VAN DER REE.

P. M. HAGE.

# LEEST DIT !!

LANS' EXTRA STOUT, een biersoort, dat sedert geruimen tijd door de heeren H. LANS & ZOON, eigenaren van de Stoom-bierbrouwerij *Het Hert*, te Haarlem, in den handel is gebracht, kan wat *zuiverheid samenstelling* en *smakelijkheid* betreft, met de beste biersoorten wedijveren, die hier worden ingevoerd.

Het LANS' EXTRA STOUT staat onder voortdurende contrôle van het Bureau voor Chemisch- en Microscopisch Onderzoek, Directeuren Dr. P. F. VAN HAMEL ROOS en A. HARMENS WZN., te Amsterdam. Bij het chemisch onderzoek door genoemde heeren zijn in het bier geenerlei vervalschingen met salicylzuur, hopsurrogaten, glycerine enz. geconstateerd, is bevonden, dat de verhoudnidg van extract en alcohol als zeer gunstig te beschouwen is en dat het bier aan de eischen voldoet, welke aan onvervalscht en krachtig Stout gesteld kunnen worden.

Op verzoek van de HH. LANS &

ZOON heb ik Heeren geneeskundigen dezer kolonie doen toekomen een proefzending van dit bier, met beleefde uitnoodiging om aan mijn adres te willen doen geworden hun geëerd advies daaromtrent.

Ziehier hunne verschillende adviezen, welke, even als die van duizenden geneeskundigen in Nederland, de uitstekende eigenschappen van dit biersoort bevestigen:

Curaçao, 7 Mei 1898.

Aan
den Weledelen Heer
Jan Monsanto,
Waarde Heer Monsanto,

Ik dank U voor de 2 fleschjes Lans' Extra Stout, welke ik als proefzending ontvangen heb en voldoe gaarne aan uw verzoek, om U mijn oordeel over dat bier te doen kennen. Ik vond het smakelijk en goed; de gunstige verhouding van extract en alkohol daarin strekt het tot aanbeveling voor vele zieken en ik zal niet nalaten bij voorkomende gelegenheden, daarop te wijzen, terwijl er bij mij geen bezwaar bestaat, de Heeren H. Lans en Zoon toe te staan mijn naam te vermelden op hunne aanbevelingskaart.

Met achting,
Uw dienstw. dienaar,
FERGUSON.
(Gep. Off. v. g. 1e kl. van het garnizoen).

—

Curaçao, 15 Mei 1898.
Den Weled. Heer Jan Monsanto.
Curaçao.

Weled. Heer!

De proefleschjes van Lans' Extra Stout van U ontvangen, hebben mij zeer voldaan, aangezien ik reeds zoekende was naar Stout met laag alcohol gehalte. Ik neem daarom ook de vrijheid U te verzoeken, mij eene kist van 8 dozijn te willen doen toekomen.

Uw dienstwillige
H. FERGUSON,
arts.
(Stadsgeneesheer)

—

Curaçao, 6 Mei 1898.
Aan den Weled. Heer Jan Monsanto,
alhier.

Weled. Heer,

In antwoord op uw schrijven dd. 2 April deel ik U mede, dat het organoleptische onderzoek, waaraan ik Lans' Extra Stout heb onderworpen, een allezins bevredigend resultaat heeft opgeleverd en dat ik mij gaarne bereid verklaar genoemde biersoort aan te bevelen.

Hoogachtend,
Uw dw. dr.
TH. BUYS.
mil. apotheker 2e kl.

—

Curaçao, 11 Mei 1898.

De ondergeteekende is bereid om een of meer lansen te breken, met wie ook om te getuigen en te bewijzen, dat de Extra Stout van de Heeren H. Lans en Zoon, uit hunne Stoom-bierbrouwerij "Het Hert", Haarlem, werkelijk *iets extra is* en aanbevelingswaardiger dan alle andere dranken van dien aard door hem tot nu toe voorgeschreven aan zieken, convalescenten, herstelden en gezonden.

De geneesheer van het Krankzinnigengesticht, belast met de armen-praktijk etc., in de kolonie Curaçao (hoofdplaats Willemstad).

D. R. CAPRILES.

—

Curaçao 16 Mei 1898.
Aan den Heer
Jan Monsanto.
Alhier.

Geachte Heer,

De ondergeteekende, Dr. Julio Lyon, genees-, heel- en verloskundige van de faculteit van Parijs, Officier d' Académie, verklaart bij dezen in antwoord op uw schrijven van den 11n. April 1898, dat hij de 2 flesschen Lans' Extra Stout, die U hem als eene proef hebt toegezonden, onderzocht heeft en naar zijn oordeel als een van de beste merken in haar soort mag worden beschouwd.

Met de meeste hoogachting teekent hij zich

Uw dienstw. dienaar,
DR. LYON.

—

Curaçao 9 April 1898.
Den Weledelen Heer Jan Monsanto,
alhier.

Geachte Heer,

Met genoegen heb ik aan uw verzoek voldaan en Lans' Extra Stout geproefd.

Ik moet zeggen, dat wat smaak en andere hoedanigheden betreft, het gerust met de beste kan wedijveren.

Met achting,
Uw dw. dienaar.
C. A. ZEPPENFELDT.
(arts. armen-dokter voor de benedendistricten).

—

St. Eustatius, 7 Mei 1898.
Den Weled. Gestr. Heer
Jan Monsanto
Curaçao.

Geachte Heer,

In antwoord op uw geëerd schrijven van den 13n. April jl. haast ik mij U de goede ontvangst te berichten van 1 kistje inh. 2 fl. Lans Extra Stout als eene proefzending.

Van de deugdelijkheid hiervan heb ik mij overtuigd, en wordt het Lans' Extra Stout dan ook door mij aan de onder mijne behandeling zijnde patiënten ten zeerste aanbevolen.

Volgaarne sta ik den Geachten Heeren H. Lans & Zoon toe, mijn naam op hunne aanbevelingskaarten te vermelden.

Hoogachtend,
Uwdw. dienaar,
MAY.
(gouvernements-geneeskundige)

Dit bier is tegen schappelijke prijzen verkrijgbaar bij den Heer JAN MONSANTO, eenig agent daarvan, en ook bij de Heeren DE LANNOY & Co. (*Botica Central*), bij wie attesten van een groot aantal Neder- en buitenlandsche geneeskundigen te lezen zijn.



# TIJD-TAFEL

der stoomschepen van "the Red D Line"

TUSSCHEN

# NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

| 1898. | | Caracas | | Philadelphª | | Caracas | | Philadelphª | | Caracas | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Vertrekt van NEW YORK.... | Zaterdag | Oct. | 22 | Nov. | 5 | Nov. | 19 | Dec. | 3 | Dec. | 7 |
| Doet SAN JUAN aan........ | Donderdag | „ | — | „ | 10 | „ | — | „ | 8 | „ | — |
| " PONCE „......... | Donderdag | „ | 27 | „ | — | „ | 24 | „ | — | „ | 22 |
| Komt aan te CURAÇAO .... | Zaterdag | „ | 29 | „ | 12 | „ | 26 | „ | 10 | „ | 24 |
| Vertrekt van „ .... | Maandag | „ | 31 | „ | 14 | „ | 28 | „ | 12 | „ | 26 |
| Komt aan te PTO. CABELLO | Dinsdag | Nov. | 1 | „ | 15 | „ | 28 | „ | 13 | „ | 27 |
| Vertrekt van „ | Dinsdag | „ | 1 | „ | 15 | „ | 29 | „ | 13 | „ | 27 |
| Komt aan te LA GUAYRA.. | Woensdag | „ | 2 | „ | 16 | „ | 30 | „ | 14 | „ | 28 |
| Vertrekt van „ .. | Zaterdag | „ | 5 | „ | 19 | Dec. | 3 | „ | 17 | „ | 31 |
| Komt aan te CURAÇAO .... | Zondag | „ | 6 | „ | 20 | „ | 4 | „ | 18 | Jan. | 1 |
| Vertrekt van „ .... | Maandag | „ | 7 | „ | 21 | „ | 5 | „ | 19 | „ | 2 |
| Doet PONCE aan.......... | Woensdag | „ | — | „ | 23 | „ | — | „ | 21 | „ | — |
| " SAN JUAN aan........ | Woensdag | „ | 9 | „ | — | „ | 7 | „ | — | „ | 4 |
| Komt aan te NEW-YORK.... | Maandag | „ | 14 | „ | 28 | „ | 12 | „ | 26 | „ | 9 |